

lemmerne af Folketingets Europaudvalg
deres stedfortrædere

3 Journalnummer 400.C.2-0 Kontor EUK 8. december 2004

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat vedrørende Kommissionens forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket, Blomsten, til produktgruppen smøremidler.

Forskriftsudvalget skal behandle forslaget og foretage afstemning om vedtagelse på møde den 9. december 2004.

NOTAT

MINISTEREN

Ledelsessekretariatet,
EU-Koordinationen

J.nr. D 432-0004
Ref. EHT
Den

Notat til Folketingets Europaudvalg vedrørende forslag til Kommissions beslutninger om udvikling af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket (Blomsten) til smøremidler

Kommissionen har den 19. november 2004 fremsendt ovennævnte forslag til Kommissions beslutninger, som er sat til afstemning den 9. december 2004.

Forslagene til kriteriesættet for smøremidler stiller bl.a. krav til energiforbrug, krav vedr. brug af stoffer, som vanskeligt nedbrydes i det naturlige miljø samt krav vedr. brug af stoffer, som er giftige for vand- og jordlevende organismer.

Regeringen agter at stemme for Kommissionens forslag. Regeringen lægger vægt på, at miljømærkekriterierne samlet set ikke slækkes, at der indføres en lavere grænseværdi for uønskede stoffer samt at der i forbindelse med information til brugeren af produktet gives information om bortskaffelse af smøremidlet efter brug og evt. emballage.

Regeringen mener, at det er positivt, at der gives mulighed for at miljømærke smøremidler, og miljøbeskyttelsesniveauet for kriteriesættet vurderes at være det samme som miljøbeskyttelsesniveauet for det nordiske miljømærke Svanen.

MILJØstyrelsen
Stab & Strategi
san

7. december 2004
D 432-0004

GRUNDNOTAT

Kommissionens forslag til beslutning om udvikling af miljømærkekriterier for tildeling af EF-miljømærket, Blomsten, til produktgruppen smøremidler.

1 Status

Kommissionen har den 18. november 2004 fremsendt endeligt forslag til Kommissionens beslutning om udvikling af miljøkriterier for tildeling af EF-miljømærket til smøremidler. Forslaget er vedlagt som bilag: "EN COMMISSION DECISION of establishing the ecological criteria for the award of the Community eco-label to lubricants".

Forslaget til kriterier udgør en opfølgning af artikel 4 og 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af EF-miljømærke.

Kriterier og gyldighedsperiode for miljømærkekriterier fastlægges i overensstemmelse med fremgangsmåden i art. 17 som er en forskriftsudvalgsprocedure, efter høring af Det Europæiske Miljømærkenævn. Kriterierne foreslås gyldige i 5 år.

Forskriftsudvalget skal behandle forslaget og foretage afstemning om vedtagelse på møde d. 9. december 2004.

Produktgruppen smøremiddel omfatter hydraulikolie, 2-taktsolie, smørefedt, kædesavsolie og andre olier, som anvendes udendørs i åbne systemer, hvor risikoen for spild er høj.

2. Formål og indhold

Det foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EF-miljømærket til Smøremidler.

Kriterierne sigter især mod reduktion af skader på miljøet eller risici relateret til brugen af:

- Energi (global opvarmning, forsuring, forbrug af ikke fornybare energiresourcer) ved at reducere og udskifte anvendelsen af mineralske olier (ikke fornybare) med syntetiske olier eller planteolier (fornybare).
- Stoffer, som vanskeligt nedbrydes i det naturlige miljø.
- Stoffer som er giftige for vand- og jordlevende organismer heriblandt mennesker.

Kriterierne for et miljømærket produkt skal udgøre et sæt relevante krav til de dele af produktets livscyklus som er mest belastende. LCA studiet har udpeget de væsentligste miljøbelastninger til at komme fra anvendelsen af fossile olier, som bl.a. under fremstilling og bortskaffelse giver anledning til CO₂ udledninger. Desuden tilsættes en lang række stoffer, som giver produktet sin funktion. Dis-

se stoffer kan være giftige og være svært nedbrydelige i naturen. Det er efter disse betragtninger, at kriterierne er stillet op.

Arbejdet med produktgruppen er i høj grad funderet på de øvrige nationale miljømærkeordninger i EU som har smøremidler som produktgruppe. Man kan derfor tale om genbrug af kriterier i positiv forstand. Ønsket om at Blomsten skal kunne miljømærke smøremidler er især fremsat af industrien, som har deltaget meget med kriterieudviklingen.

På europæisk plan er der flere nationale miljømærker, som har kriterier for smøreolier, hvor de vigtigste er Blauer Engel (Tyskland) og svanemærket (Norden) samt 2 svenske standarder (Svensk Standard: SS 155434 og SS155470), der også indeholder miljøkrav. Det er især disse miljømærker og standarder Blomsten er inspireret af.

Kriterium 1:

Blomstmærkede smøremidler må ikke være omfattet af pligten om mærkning af produktet med R-sætninger, som defineret i EUs Præparat direktiv 1999/45/EC med følgende klassificering for miljø- og sundhedsskadelighed: R20, R 21, R 22, R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28, R 33, R 34, R 35, R 36, R 37, R 38, R 39, R 40, R 41, R 42, R 43, R 45, R 46, R 47, R 48, R 49, R 50, R 51, R52, R 53, R 59, R 60, R 61, R 62, R 63, R 64, R 65, R 66, R 7, R 68 og kombinationer heraf.

Kriterium 2:

Smøremidlet skal overholde krav til akvatisk toksicitet, som kan vurderes efter 2 metoder.

Kriterium 2.1: Akvatisk toksicitet vurderes for hele produktet, eller

Kriterium 2.2: Akvatisk toksicitet vurderes på enkeltstofniveau for hele produktet.

For ansøger er der valgfrihed mellem de to vurderingsmetoder.

Kriterium 3:

Indholdet af ikke-bionedbrydelige og bioakkumulerbare stoffer skal begrænses. Kriteriet angiver minimumsmængder af helt nedbrydelige ingredienser (minimum 75-90%, afhængig af type af smøremiddel). Filosofien er, at alle ingredienser i et miljømærket smøremiddel tillige ikke må være bioakkumulerbare (dvs. ophobes i fødekæden) *samtidig* med, at de ikke er nedbrydelige.

Kriterium 4:

Stoffer, som er på EU's liste over prioriterede stoffer som er uønskede i vandmiljøet, samt den nuværende OSPAR liste over uønskede kemikalier må ikke udgøre en del af det miljømærkede smøremiddel. Udover disse to lister, som kan beskrives som signallister må det miljømærkede smøremiddel ikke tilsættes organiske halogenerede stoffer og nitrit-forbindelser. Metaller anvendes oftest som smøremiddelingrediense. Her beskriver kriterium 4 at kun natrium, kalium, magnesium, kalcium, litium og aluminiumsmetaller må anvendes i miljømærket smøremiddel. Kriteriet beskriver at man ikke bevidst (eng. *intentionally*) må tilsætte de pågældende kemiske stoffer. Dvs. deciderede urenheder må gerne forefindes i smøremidlet. Grænseværdien for hvornår noget er en bestanddel og hvornår det er en urenhed i smøremidlet ligger på 0,1%.

Kriterium 5:

Smøremidlet skal bestå af en vis mængde fornybare materialer, dvs. fra især vegetabilsk produktion (planteolier). Niveauet afhænger af produkttypen (mellem 45-70%).

Kriterium 6:

Produkternes tekniske egenskaber skal dokumenteres enten efter bestemt standard eller ved en brugertest. Hvor der allerede er udviklet standardtest for et produktområde (f.eks. hydrauliske olier) skal et produkt, hørende under et sådant produktområde, opfylde den pågældende standardtest.

Kriterium 7:

Kriteriet fastsætter krav til forbrugeroplysning på produktet. Som kriteriet er beskrevet nu skal der alene stå ”Mindre miljøbelastning”.

3 Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af miljømærkeordningen. Forslaget opfylder derfor både nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forslagets konsekvenser for Danmark.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Erhvervelse af miljømærket indebærer udgifter for ansøgeren, men disse udgifter forventes opvejet af de konkurrencemæssige fordele ved erhvervelse af miljømærket. Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Det konkrete forslag til miljømærkning af smøreolier indeholder en række krav som kan have positive miljømæssige konsekvenser i Danmark og Europa, såfremt produktgruppen på europæisk plan vinder udbredelse.

Høring.

En tidligere version af Kommissionens udkast har været sendt i høring hos Miljømærkenævnet i perioden 11. august til 8. september 2004. Høringen har ikke givet anledning til substantielle bemærkninger.